

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

11. oktober 2017

**Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 23 (L 216 - § 7.
Finansministeriet) af 14. september 2017 stillet efter ønske fra
Benny Engelbrecht (S)**

Spørgsmål

Vil ministeren bekræfte, at BNP-effekten af en lempelse af beskæftigelsesfradraget, ifølge Finansministeriets egne beregninger, allerede i år 3 er større end BNP-effekten af en tilsvarende forøgelse af det offentlige forbrug og vil ministeren bekræfte, at BNP-effekten af en topskattelettelse er større end BNP-effekten af en tilsvarende forøgelse af det offentlige forbrug allerede i år 2?

Svar

En ufinansieret lempelse af finanspolitikken kan på kort sigt øge den samlede efterspørgsel, og dermed isoleret set øge BNP-væksten. Aktivitetsvirkningen afhænger af, hvilket instrument der vælges. *Tabel 1* illustrerer aktivitetsvirkningen af en ufinansieret finanspolitisk lempelse af hhv. topskat, beskæftigelsesfradrag og offentligt forbrug på 5 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd over 3 år, når der tages højde for, at lavere skat på arbejde skønnes at øge arbejdsudbuddet.

Det er korrekt, at BNP-virkningen af en ufinansieret lettelse af topskatten fra år 2 og frem er større end for en tilsvarende lempelse af det offentlige forbrug. Tilsvarende er BNP-virkningen af en ufinansieret lempelse af beskæftigelsesfradraget større end for offentligt forbrug fra år 3 og frem.

Når skattelettelser i modelberegningen har større virkning på BNP efter nogle år, så afspejler det to forhold.

For det første vil lempelser af topskatten og et højere beskæftigelsesfradrag øge arbejdsudbuddet og kapaciteten i økonomien. Det øgede arbejdsudbud løfter vækstpotentialet på sigt, og bidrager dermed til en permanent positiv virkning på BNP-niveauet og beskæftigelsen.

For det andet vil den umiddelbare lempelse ved lavere personskatter være større end for det offentlige forbrug for den samme svækkelse af den strukturelle saldo, hvor der er taget højde for tilbageløb og adfærd. Det skyldes, at skattelettelserne medfører et øget privat forbrug og derved tilbageløb i form af et højere afgifts-provenu. Hertil kommer at de positive adfærdseffekter på arbejdsudbuddet isole-

ret set styrker de offentlige finanser. En lempelse af topskatten på 5 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd svarer således til en umiddelbar lempelse på 9½ mia. kr., mens det umiddelbare løft af det offentlige forbrug for en tilsvarende saldosvækelse svarer til 5¼ mia. kr.

Tabel 1
Aktivitetens virkning af lempelse på 5 mia. kr. (efter tilbageløb og adfærd)

	År 1	År 2	År 3
Umiddelbar lempelse, mia. kr.			
Topskat	9½	9½	9½
Beskæftigelsesfradrag	7¼	7¼	7¼
Offentligt forbrug	5¼	5¼	5¼
BNP-virkning, pct.			
Topskat	0,15	0,35	0,50
Beskæftigelsesfradrag	0,10	0,20	0,30
Offentligt forbrug	0,20	0,20	0,15

Anm.: Aktivitetens virkning afspejler en ufinansieret lempelse på 5 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd, svarende til, at den strukturelle saldo forværrer med 5 mia. kr. Det forudsættes i beregningen, at effekterne fra øget arbejdsudbud af skattelettelser indfinder sig gradvist i løbet af 3 år. Beregningen er foretaget med forhøjede elasticiteter i udenrigshandlen. BNP-virkningen af afrundet til nærmeste 0,05 pct. af BNP.

Kilde: Egne beregninger.

Trods ovennævnte forhold er beskæftigelsesvirkningen for en lempelse af det offentlige forbrug større end virkningen af lavere skat i år 1. Det skyldes, at den offentlige efterspørgsel øges med det samme, mens virkningen fra lavere skat på privatforbruget og arbejdsudbuddet indfinder sig gradvist. På sigt vil den øgede offentlige efterspørgsel gradvist blive fortrængt, mens det øgede arbejdsudbud fra lavere skat på arbejde øger beskæftigelsen permanent.

Ovenstående beregninger viser et ufinansieret stød. ADAM-modellen sikrer ikke automatisk, at den offentlige sektor på langt sigt overholder sin budgetbegrænsning, og forbrugernes og virksomhedernes adfærd er ikke baseret på fremadskudende forventninger. Det vil fx sige, at modellen fungerer sådan, at regering og Folketing, husholdninger og virksomheder ikke tager højde for, at lempelser i form af varigt lavere skatter eller højere udgifter før eller siden skal finansieres.

Manglende finansiering af permanente lempelser er selvsagt ikke en realistisk forudsætning og ikke i overensstemmelse med, hvordan finanspolitikken konkret planlægges. I realiteten vil øgede udgifter eller lavere skatter skulle finansieres før eller senere, så budgetmålene overholdes og finanspolitikken forbliver holdbar (dvs. den offentlige sektors budgetrestriktion er opfyldt).

Parallelt hermed skal det bemærkes, at overstående situation med en ufinansieret lettelse af skatten på arbejde ikke afspejles i regeringens udspil til Jobreformens fase to, som er fuldt finansieret.

For at vurdere virkningerne på BNP og beskæftigelse er det mere rimeligt at se på et finansieret stød. Nedenfor er som illustration foretaget modelberegninger som viser virkningen af, at det finanspolitiske råderum disponeres til lavere skat på arbejde frem for større offentligt forbrug. Beregningerne viser, at prioriteringen af lavere skat frem for større offentligt forbrug generelt vil have en dæmpende virkning på kapacitetspresset i økonomien, *jf. tabel 2*. Det afspejler blandt andet, at stigningen i den private efterspørgsel efter arbejdskraft er mindre end virkningen på den offentlige efterspørgsel efter arbejdskraft. Hertil kommer, at arbejdsudbudseffekten fra lavere skat øger kapaciteten i økonomien, og dermed reducerer kapacitetspresset.

En lempelse af topskatten finansieret ved lavere offentligt forbrug har i beregningen en positiv virkning på BNP i år 1, samtidig med, at kapacitetspresset på arbejdsmarkedet dæmpes med ca. 5.000 fuldtidspersoner. En lempelse af beskæftigelsesfradraget vil ligeledes dæmpe kapacitetspresset og have en positiv BNP-virkning fra år 2.

Den positive virkning på BNP afspejler således ikke et øget efterspørgselspres i økonomien, men er udtryk for en strukturel forøgelse af velstandsniveaet.

Tabel 2

Aktivitetsvirkning af lavere skat frem for større offentligt forbrug

	År 1	År 2	År 3
BNP-virkning, pct.			
Topskat	0,05	0,25	0,40
Beskæftigelsesfradrag	-0,05	0,05	0,15
Virkning på arbejdskraftefterspørgsel i forhold til arbejdsudbud, 1.000 fuldtidspersoner			
Topskat	-5,0	-4,0	-3,3
Beskæftigelsesfradrag	-4,8	-3,7	-2,7

Anm.: Aktivitetsvirkningen afspejler forskellen ved at disponere 5 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd til lavere skat frem for større offentligt forbrug. Jf. i øvrigt anmærkning til tabel 1. I beregningen er skattenedsættelsernes virkning på det private forbrug justeret op i år 1 og 2, således at den gennemsnitlige forbrugskvotient er omtrent upåvirket af stødet. Uden justeringen ville kapacitetspresset blive dæmpet lidt mere i beregningen.

Kilde: Egne beregninger.

En prioritering af det finanspolitiske råderum til lavere skat frem for større offentligt forbrug vil dermed – trods den positive effekt på BNP – reducere kapacitetspresset i økonomien. Regeringens udspil til JobReformens fase II vil isoleret set virke dæmpende på kapacitetspresset i forhold til en situation, hvor det finanspolitiske råderum i stedet blev prioriteret til at øge det offentlige forbrug.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister